

країнах. країн може привести до відновлення стресів. Психічне здоров'я людей, що перехворіли COVID-19, – ще одна проблема, що викликає занепокоєння, оскільки є дані, що свідчать про високий рівень психологічного нездоров'я після зникнення фізичних симптомів [2].

Подальші наші дослідження будуть полягати в проведенні фармакоекономічної оцінки схем лікування хворих на COVID-19 в Україні.

Використана література:

1. Застосування ліків при COVID-19 URL: <http://covid19.dec.gov.ua/> (дата звернення: 10.10.2020 р.).

2. Про затвердження Порядку організації проведення епідеміологічного нагляду за грипом та гострими респіраторними вірусними інфекціями, заходів з готовності в міжепідемічний період і реагування під час епідемічного сезону захворюваності на грип та ГРВІ : Наказ Міністерства охорони здоров'я України від 17 травня 2019 року № 1126, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 07 червня 2019 року за № 595/33566.

Організація фармацевтичної допомоги офтальмологічним хворим в Україні

*Юрченко Г. М., к. фарм. н., доцент кафедри організації та економіки фармації
Національного фармацевтичного університету*

*Зима Ю. С., магістр кафедри організації та економіки фармації
Національного фармацевтичного університету
iurchenkogena@gmail.com*

За даними ВООЗ, в світі від порушень зору страждають 285 мільйонів чоловік, з яких 39 мільйонів вражені сліпотою і 246 мільйонів мають знижений зір. Кожні п'ять секунд у світі сліпне одна доросла людина, кожну хвилину – дитина. За розрахунками ВООЗ, якщо не буде вжито термінових заходів, до 2020 року число сліпих в світі подвоїться і досягне 75 мільйонів. За статистикою, сьогодні тільки на короткозорість страждає кожен третій житель Землі, і ці цифри зростають з року в рік. Близько 65% всіх людей, які страждають від порушень зору – це люди у віці 50 років і старше, вікова група яких становить 20% населення світу. При має місце в багатьох країнах старінні населення зростає число людей, що піддаються ризику вікового порушення зору [1, 2].

На поширеність офтальмологічних захворювань значний вплив мають інтенсивний ритм життя сучасної людини, постійні перевантаження, стреси, тривале використання комп'ютерної техніки, погіршується екологічна обстановка, вплив агресивного сонячного випромінювання, проблеми світлового середовища та інші фактори.

Розвиток економіки, провідне за собою погіршення екологічних умов, і спосіб життя сучасної людини призводять до збільшення поширеності офтальмологічних захворювань, як у всьому світі, так і в Україні. За останнє

десятиліття в Україні рівень захворюваності хворобами очей і їх придаткового апарату збільшився на 18,3% (з 93,1 до 110,1 на 1000 чоловік). Зросла частка цього виду патології і в структурі загальної захворюваності – з 7,1 до 7,2%. Високу поширеність офтальмологічної патології серед населення виявили та дослідження, що проводяться на території регіонів [1].

Офтальмологічні захворювання відповідно до Міжнародної класифікації хвороб (МКБ-10) відносяться до H00-H59 Класу VII Хвороби ока та його придаткового апарату, який містить 12 розділів, в тому числі: Хвороби століття, слізних шляхів і очниці; Хвороби кон'юнктиви; Хвороби склери, рогівки, райдужної оболонки і циліарного тіла; Хвороби кришталика, хвороби судинної оболонки і сітківки; Глаукома та ін.

Згідно з медичною статистикою, найпоширеніша очна патологія – це запальні захворювання очей, які в 80% випадків призводять до тимчасової втрати працездатності. Від таких захворювань щорічно порушується зір у 2,8 млн. Українців. Запальні захворювання очей можуть проявлятися в різних формах, особливо поширені запалення повік, слізних шляхів, кон'юнктиви, рогівки, а також запалення судинної оболонки і сітківки. До найбільш часто зустрічається запальних захворювань очей (66,7% від загального числа) відносять кон'юнктивіти. Кількість хворих кон'юнктивіту становить понад 30% від усіх людей, які страждають очними хворобами. До числа поширених запальних захворювань відносяться блефарит – запалення повік (23,3% пацієнтів з офтальмологічними інфекціями), кератит – запалення рогівки, увеїт – запалення судинної оболонки ока.

За даними ВООЗ, у світі налічують 20 млн сліпих внаслідок катаракти, при цьому необхідно проведення приблизно 3000 операцій екстракцій катаракти на 1 млн населення в рік. В Україні поширеність катаракти становить понад 1,3 тис. Осіб на 100 тис. Населення. Абсолютне число людей, які страждають цим захворюванням, перевищує 1,5 млн. За даними статистики, в 70–80 років катаракта зустрічається у 26% чоловіків і у 46% жінок. Після 80 років на катаракту страждає практично 90% населення. Якщо раніше віковим порогом катаракти вважали 60-річний вік, то зараз він знизився до 40 років. Вікова катаракта в структурі захворювань очей займає одне з провідних місць в світі (42%). Серед вроджених захворювань очей катаракта також займає одну з лідируючих позицій. У глобальних масштабах, які не прооперована катаракта є однією з основних причин порушення зору – 33%. Пацієнти з катарактою складають до третини осіб, госпіталізованих в офтальмологічні стаціонари, на їх частку припадає 35–40% всіх операцій, виконуваних офтальмо-хірургами. Аналіз даних українських і зарубіжних вчених про зниження гостроти зору в світі показує, що катаракта – це найбільш часта (з неухильно зростаючим значенням) причина запобіжної сліпоти [1, 2].

На думку багатьох дослідників, актуальною медико-соціальною проблемою з усіх країн, в тому числі і в Україні є глаукома. В даний час, за даними ВООЗ, в світі хворі на глаукому 105 млн. Людей, і згідно з прогнозом, до 2030 р це число може подвоїтися. В Україні – 1,02 млн. Пацієнтів з глаукомою, з них

понад 70 тис. Сліпих внаслідок цієї патології. Глаукома може виникнути в будь-якому віці, починаючи з народження, але поширеність захворювання значно збільшується в літньому, і в старечому віці. Так, частота вродженої глаукоми складає 1 випадок на 1000 тисячі новонароджених, у віці 40–45 років первинна глаукома спостерігається приблизно у 0.1% населення. У віковій групі 50–60 років глаукома зустрічається вже в 1.5% випадків, а у осіб старше 75 років більш ніж у 3%. За статистикою глаукома посідає друге місце в світовому рейтингу причин повної втрати зору: від 6 до 19% всіх випадків захворювання закінчуються сліпотою. Викликає побоювання той факт, що кожен другий пацієнт з глаукомою не підозрює про своє захворювання і звертається за допомогою надто пізно (коли до 40% зорового нерва вже зруйновано) [2].

В останні роки в індустріально розвинених регіонах у зв'язку з погіршенням екологічної обстановки актуальною проблемою офтальмології стають алергічні захворювання очей; ними страждає від 4 до 32% населення.

Екологічна ситуація в світі спричиняє збільшення не тільки кількості алергічних захворювань очей, але і різноманітність форм їх прояву: починаючи від ураження шкіри повік, запалення рогівки і судинної оболонки ока, аж до ураження сітківки та зорового нерва. Найбільш часто зустрічаються алергічний кон'юнктивіт та дерматит повік. Саме з алергічними захворюваннями очей пов'язано кожне четверте звернення до алергологів-імунологів і приблизно 10% звернень до офтальмологів.

У структурі очної патології значну частку займає синдром «сухого ока». Це захворювання зустрічається у 9–18% населення, частіше у жінок (майже в 70% випадків). Причому, частота захворювання значно збільшується з віком: до 50 років – 12%, після 50–67%. За останні 30 років частота виявлення синдрому «сухого ока» зросла в 4,5 рази в зв'язку з екологічною обстановкою і способом життя сучасної людини. Сьогодні його можна виявити практично у кожного 2-го хворого, що вперше звернувся до офтальмолога.

Більше 10% в структурі офтальмологічної патології становлять травми ока. Щорічно відбувається понад 50 мільйонів очних травм, які призводять до тимчасової непрацездатності та 750 тисяч травм ока, що вимагають госпіталізації. Велика частина травм очей (до 90%) складають мікротравми і тупі травми ока. Опіки очей складають від 5 до 15% всіх очних травм; з них 65–75% випадків відбуваються на виробництві. Найбільшу групу опіків (60–80%) складають пошкодження очей хімічними агентами і термічні опіки.

Лідруючі позиції в світовому рейтингу причин сліпоти посідає вікова макулярна дегенерація. В середньому захворюваність становить близько 15 осіб на 1000 населення, значно збільшуючись з віком, так, у віковій групі від 52 до 64 років вона становить 1,6%, від 65 до 74 років – 15%, від 75 до 84 років – 25%, а серед осіб старше 85 років – 30%.

Забезпечення хворих з патологією органів зору кваліфікованою медичною допомогою гарантує держава. Чинний Порядок передбачає наступні умови надання медичної допомоги офтальмологічним хворим: амбулаторно (не вимагають цілодобове спостереження і лікування); в денному стаціонарі

(вимагають спостереження і лікування в денний час, але не вимагають цілодобового медичного спостереження та лікування); стаціонарно (забезпечують цілодобовий медичний нагляд та лікування).

Вважаємо, що офтальмологічні захворювання, їх лікування та діагностика є актуальною проблемою сучасної охорони здоров'я.

Використана література:

1. Трубілін В. Н., Маркова Є. Ю., Полуніна Е. Г., Євстигнєєва Ю. В. Захворювання очної поверхні в дитячій офтальмології : навч. посіб. М., ФМБА Росії, 2019. 28 с.

2. Музира Ю. А., Белова І. В., Осадча І. В. Офтальмологічні лікарські засоби в аптеці : оцінюємо асортимент. *Нова аптека Ефективне управління*. 2006. № 10. С. 54–59.

Дослідження проблем фармацевтичного забезпечення хворих на негоспітальну пневмонію в Україні

Юрченко Г. М., к. фарм. н., доцент кафедри організації та економіки фармації
Національного фармацевтичного університету

Мушенко В. С., магістр кафедри організації та економіки фармації
Національного фармацевтичного університету
iurchenkogena@gmail.com

У структурі захворюваності хвороб органів дихання важливе місце займають пневмонії. Пневмонія і в ХХІ столітті залишається важливою медико-соціальною проблемою. Це зумовлено, в першу чергу, її значною поширеністю, досить високими показниками інвалідизації та смертності, а також значними економічними втратами внаслідок цього захворювання. В 2017 році спостерігалось зменшення захворюваності пневмоніями у 3 порівнянні з даними за 2016 рік на 19,3% або зменшення з 458,3 до 384,0 на 100 тис. дорослого населення. Найбільша захворюваність пневмонією у 2017 році, яка перевищує середньостатистичний показник в Україні (384,0 на 100 тис. дорослого населення) спостерігалась у Київській – 798,5; Вінницькій – 508,5; Полтавській – 505,7 та Житомирській – 501,5 областях на 100 тис. дорослого населення [1, 2].

Найменший показник захворюваності на пневмонію спостерігається у Черкаській області – 255,5 на 100 тис. дорослого населення. Однак ці показники не в повній мірі відображають рівень справжньої захворюваності і смертності. Крім того, в Україні досі відсутні статистичні показники по окремим видам пневмонії, що не дає можливості проводити відповідний аналіз і порівнювати наші дані з міжнародними.

Нажаль встановити етіологію пневмонії навіть з використанням сучасних мікробіологічних технологій досить складно, тому в багатьох країнах світу використовують класифікацію, що враховує умови виникнення захворювання, особливості інфікування тканини легень, а також стан імунної реактивності